

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่ใช้ในการติดต่อราชการและกิจการในชาติ เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในการสื่อสารกัน (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2518 : 2) เช่นเดียวกับเพ็ญศรี กันกา (2535 : บทนำ) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นสิ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติ ทศนีย์ สุกเมธี (2527 : 1 – 4) กล่าวไว้ว่า การมีทักษะภาษาไทยที่ดี ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ย่อมช่วยส่งเสริมความคิดและวิจารณญาณของบุคคล ทั้งยังมีความสำคัญต่อการปกครองประเทศด้วย คนไทยต้องเรียนรู้และใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน (กรมวิชาการ, 2528 : 9) เพราะภาษาไทยเป็นทักษะพื้นฐานของการเล่าเรียนและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ของการเรียนที่ดีมีสหสัมพันธ์กับทักษะภาษาสูงมาก (กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532 : 4) การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่านและเขียนเหมาะสมกับวัย เห็นคุณค่า และสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้และมีเหตุผล (กรมวิชาการ, 2534 : 7) อุบล เวียงสมุทร (2540 : 64) กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องมือที่ชี้พัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล หากสามารถใช้ทักษะภาษาได้ดี ย่อมดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น

มนุษย์สามารถเรียนรู้ภาษาได้ด้วยความสามารถทางภาษาที่มีมาตั้งแต่เกิด สามารถเรียนรู้ภาษาที่ใช้สื่อสารได้อย่างง่ายดาย เพราะมีองค์ความรู้ที่อยู่ในจิตใต้สำนึก (Chomsky, 1965 - 1975 อ้างถึงใน พรชูลี อาชวอำรุง, 2541 : 4) การเรียนการสอนภาษาไทยประกอบด้วยการพัฒนาการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน (ھرรษา นิลวิเชียรและพรรณรศมี เ่งาธรรมสาร, 2534 : 1) การสอนภาษาไทยในระดับชั้นอนุบาล เป็นเพียงขั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้การใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัยจากประสบการณ์ด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน เป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สุภาภรณ์ ชำรงวิศว, 2535 : 1) การสอนภาษาไทยแก่เด็กปฐมวัยในสมัยก่อนมีระบบโรงเรียน มุ่งให้เด็กสามารถอ่านออกและเขียนภาษาไทยได้เท่านั้น (เขียวพาเดชะคุปต์, 2542 : 41)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542 : 7 - 8)
ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาในมาตรา 23 เน้นความสำคัญในเรื่องภาษาไทย โดยเฉพาะการใช้
ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ, 2546
: 31 - 37) กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาสามารถ
ใช้ภาษาในการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ผ่านประสบการณ์สำคัญในการใช้ภาษาคู่กับการพูดแสดง
ความรู้สึก การพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง การอธิบายสิ่งของและเหตุการณ์ การฟังนิทาน
เรื่องราว คำกลอน คำคล้องจอง การเขียนและการอ่านในหลายรูปแบบที่สื่อความหมายต่อเด็ก
ได้แก่ภาพหรือสัญลักษณ์ ด้วยกิจกรรมพัฒนาภาษาที่เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอด
ความรู้สึก ความคิด ตลอดจนความรู้ความเข้าใจที่เป็นประสบการณ์ของเด็ก นอกจากการพัฒนา
ภาษาจากการเรียนการสอนภาษาไทยที่จัดให้มีขึ้นในสถานศึกษาแล้ว ยังมีกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น
เพื่อพัฒนาเด็กไทยให้มีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยความร่วมมือ
ของบุคคลหลายฝ่ายประกอบด้วยรัฐบาล สื่อมวลชน เอกชน ผู้ปกครองและประชาชน
เช่น การจัดกิจกรรมประกวดการอ่านออกเสียง การแข่งขันวาดภาพ การจัดนิทรรศการ และ
การประชุมปฏิบัติการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังให้เด็กมีใจรักและมีทักษะทางภาษาไทย
(จันง วิบูลย์ศรี, 2536 : 2)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นมรดก
ทางวัฒนธรรมของชาติ และเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ เพื่อใช้ในการสื่อสารและเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียน
นับตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล

จังหวัดปัตตานี เป็นจังหวัดหนึ่งใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะทางสังคมและ
วัฒนธรรมที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย กล่าวคือ ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสาย
มลายู นับถือศาสนาอิสลาม ยึดวัฒนธรรมแบบมลายูอิสลาม (Malay Culture) ใช้ภาษามลายูถิ่น
(Malay Dialect) ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ส่วนภาษาไทยนั้น ถ้าจำเป็นต้องใช้ ก็นิยมใช้
ภาษาไทยกลางซึ่งถือเป็นภาษาที่สอง (ชีระพจน์ แสงแก้ว และคณะ, 2535 : 1)

อมร ทวีศักดิ์ (2530 : 8 – 9) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาษามลายูถิ่นในประเทศไทย
กล่าวถึงสถานภาพของภาษามลายูถิ่นในประเทศไทยว่า ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานีใช้ภาษา
มลายูถิ่นอย่างแพร่หลายที่สุด ความคล่องในการใช้ภาษามลายูถิ่นสูงกว่าภาษาไทยจากสาเหตุ
หลายประการได้แก่ การใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ การศึกษาทางศาสนาหรือความเคร่งครัด
ทางศาสนาซึ่งเป็นลักษณะทางสังคมที่สำคัญอย่างหนึ่ง และการรวมกลุ่มทางสังคมในลักษณะ

สังคมปิด (Close Society) ทำให้โอกาสในการใช้ภาษาไทยมีน้อยลง จากสภาพดังกล่าวทำให้เด็กเกิดความเคยชินและนำภาษามลายูถิ่นไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้านและโรงเรียน จึงเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาไทยทั้งในเรื่องการรับรู้ความหมายและการพูดออกเสียง

บันลือ ถิ่นพังงา และคณะ (2534 : 121) ได้วิจัยสภาพการเรียนการสอนและการใช้ภาษาไทยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่ำ เนื่องจากหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นที่นักเรียนใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

กมลรัตน์ คนองเดช (2540 : 152) สรุปข้อสังเกตที่ได้จากการทดลองในการวิจัยการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่มีต่อการเรียนรู้ด้านการอ่านเขียนภาษาไทยของเด็กสองภาษาระดับอนุบาลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่า การที่เด็กไม่มีประสบการณ์ด้านการฟังและพูดภาษาไทยทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาไทย

จากการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าการประเมินระดับเขตการศึกษาและจังหวัดในเขตการศึกษา 2 ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสตูล มีพัฒนาการในทุกด้านต่ำกว่าเขตการศึกษาอื่นๆ ซึ่งมีสาเหตุมาจากภาษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 92) และจากการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี, 2546 : 40) ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ระดับพัฒนาการเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ของนักเรียนตามระดับพัฒนาการด้านสติปัญญา ในการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาล ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี

รายการประเมิน	\bar{x} ร้อยละ	ระดับพัฒนาการเฉลี่ย	S.D.	ร้อยละของนักเรียนตามระดับพัฒนาการ		
				3	2	1
1. ด้านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	81.31	2.44	.59	49.40	45.60	5.00
2. การรับรู้โดยใช้ประสาทสัมผัส	86.00	2.58	.57	61.60	34.60	3.80
3. การแก้ปัญหา	78.00	2.34	.62	42.10	50.00	7.90
4. การพูดเล่าเรื่อง	76.00	2.28	.64	38.70	50.10	10.40
5. การจัดหมวดหมู่	88.00	2.64	.57	68.60	26.70	4.70
6. การรู้ค่า 1 - 10	96.67	2.90	.34	91.20	7.50	1.30
7. การเรียงลำดับเหตุการณ์	83.67	2.51	.66	69.40	30.50	9.10
8. การหาความสัมพันธ์	86.00	2.58	.60	63.80	29.90	6.00
9. การปฏิบัติตามคำสั่ง	92.00	2.76	.44	76.70	22.60	0.60
10.การคิดหาเหตุผล	74.00	2.22	.69	36.80	48.40	14.80

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินพบว่า การคิดหาเหตุผลมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74 มีระดับพัฒนาการเฉลี่ยอยู่ที่ 2.22 และการพูดเล่าเรื่องมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 76 ระดับพัฒนาการเฉลี่ยอยู่ที่ 2.28 แสดงให้เห็นว่าพัฒนาการด้านภาษาที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละและระดับพัฒนาการเฉลี่ยต่ำกว่ารายการประเมินอื่นๆ เป็นปัญหาที่สำคัญของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในจังหวัดปัตตานี สมควรได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้มีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสในการเสด็จเยี่ยมราษฎรจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2502 ณ ศูนย์มมนาการ ภาคศึกษา 2 เกี่ยวกับความสำคัญและปัญหาเกี่ยวกับภาษา ความว่า "การศึกษาที่นี้สำคัญมากให้พยายามจัดให้ดี

ให้พลเมืองสามารถพูดภาษาไทยได้ แม้จะพูดได้ไม่มากนัก เพียงแต่พอรู้เรื่องกันก็ยั้งดี เพราะเท่าที่ผ่านมาราวนี้ มีผู้ที่ไม่รู้ภาษาไทยต้องใช้ล่ามแปล ควรให้พูดเข้าใจกันได้ เพื่อสะดวกในการติดต่อซึ่งกันและกัน" (จิตต์ โชติอุทัย, 2535 : พระราชดำรัส) นอกจากนี้ยังทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน โดยทรงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาในฐานะเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาการและทรงเน้นให้มีการพัฒนาขึ้นมา ดังพระราชดำรัสใจความว่า "การเรียนการสอนให้ได้ประโยชน์และสามารถที่จะเข้าใจ ความจริงก็ไม่ใช่ว่า จะให้เข้าใจภาษาเข้าใจวิชาการ และไม่ใช้วิชาการเท่านั้นเอง แต่ต้องเข้าใจวิธีปฏิบัติตน คือ หมายถึงจริยธรรม หรืออะไรต่างๆ พวกนี้ ต้องเรียนต้องรู้ ให้มีความรู้กว้างขวาง อันนี้ที่เป็นข้อสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ถ้าหากว่าไม่พัฒนาการศึกษา ประเทศชาติจะก้าวหน้าไม่ได้ เพราะว่าถ้าไม่พัฒนาการศึกษา ความเข้าใจของบุคคลจะไม่มี ถ้าความเข้าใจของบุคคลไม่มี คนพูดอย่างข้อใดก็ตามอีกคนไม่เข้าใจ คือสื่อความหมาย สื่อความคิดไม่ได้ โดยเฉพาะทางภาษา อันนี้จะต้องแก้ไข ที่บอกว่าต้องแก้ไข เพราะรู้ว่ายังไม่มี" (ชินะพัฒน์ ชื่นแค้น, 2546)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ หลักสูตร หนังสือเรียน ครูผู้สอน วิธีการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน การใช้สื่อการสอน และตัวนักเรียน ซึ่งหากมีองค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวดีจะมีผลทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการใช้ภาษาของตนเองจนสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ (ประทีป แสงเปี่ยมสุข, 2537 : 35)

สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่ดีนั้น สนิท สัตโยภาส (2532 : 64) ได้เสนอแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ว่า นักเรียนจะเรียนได้ดีและเข้าใจเนื้อหาบทเรียนหากครูใช้เพลงจัดกิจกรรม เพราะเป็นการสร้างบรรยากาศให้มีความสนุกสนาน สามารถแก้ปัญหาเด็กไม่กล้าแสดงออกได้อีกด้วย สอดคล้องกับสมศักดิ์ ชำนาญกิจ (2523 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทย และนัฐพล รักพลเมือง (2526 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เพลงประกอบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พบว่าการใช้เพลงประกอบการสอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนนงเยาว์ คลินิกฉาย (2544 : 66 – 73) ทำการวิจัยเรื่องความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้เพลงประกอบ ผลการวิจัยพบว่า การใช้เพลงประกอบกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ พิทักษ์ คชวงษ์ (2541 : 21) ซึ่งได้กล่าวว่า รูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาในระดับปฐมวัยต้องเป็นไปในลักษณะของการบูรณาการ เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้

ได้พัฒนาในทุกๆ ด้าน การใช้สื่อสิ่งเร้ามีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กได้มาก จากการศึกษาค้นคว้า และวิจัยเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า เพลงและดนตรี ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการ นักการศึกษา รวมทั้งครูและพ่อแม่ผู้ปกครอง ว่ามีคุณค่าและความสำคัญ เป็นสื่อในการพัฒนา เด็กปฐมวัยในทุกๆ ด้าน นอกจากนี้ การให้นักเรียนได้แสดงท่าทางง่ายๆ ประกอบเพลง จะทำให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ตามเนื้อหาของบทเพลงได้ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528 : 18)

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยของการเรียนรู้ที่หลากหลาย ต้องใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ที่อาศัยสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ประเภทต่างๆ ประกอบ เนื่องจากระบบความคิดของเด็กวัยนี้ยังไม่พัฒนา ถึงขั้นที่จะเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการกระทำหรือประสบการณ์ตรง จึงจะทำให้เด็กมีมโนทัศน์เกี่ยวกับคุณสมบัติของสิ่งนั้นๆ (Piaget, 1969 : 120 – 125) กระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการเรียนคำก่อน ผู้เรียนต้อง ฟังอ่านและเข้าใจความหมายของคำ การฝึกทักษะการใช้ภาษานั้นการสื่อความหมายให้ตรงกัน และเรียนรู้วัฒนธรรมทางภาษา (วรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม, 2540 : 31 - 32) จากการศึกษาของแคเรย์ และคลาร์ก (Carey , 1978 ; Clark , 1983. อ้างถึงใน พรชูลี อาชาวอรุณ, 2541 : 4) พบว่า เด็กเล็ก สามารถเรียนรู้คำใหม่ได้วันละ 5 คำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเด็กจะต้องผ่านกระบวนการได้มาซึ่ง มโนทัศน์จำนวนมากในการเรียนรู้ความหมายของคำเหล่านี้ สอดคล้องกับความคิดของลินด์ฟอร์ส (Lindfors, 1980. อ้างถึงใน ทรธยา นิลวิเชียร, 2534 : 269 – 270) และ สุชา จันทน์อม (2544 : 210) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นการสร้างมโนทัศน์เพราะภาษาเป็นสื่อในการคิด การสร้างมโนทัศน์จึงขึ้นอยู่กับภาษา ถ้าการใช้ภาษาไม่คล่องแคล่วและไม่ถูกต้อง มโนทัศน์ย่อม เกิดขึ้นช้าและอาจผิดพลาดได้ ส่วน ยาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 90) ได้กล่าวว่า พัฒนาการด้าน ภาษาของเด็กปฐมวัย คือ การพัฒนาด้านการใช้คำศัพท์ ความเข้าใจ และการเกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับ คำศัพท์และทักษะในการสื่อความหมายทางวาจาและภาษาท่าทาง

กระบวนการเรียนการสอนภาษาในปัจจุบันนี้ ครูควรสอนให้ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์ เพราะ มโนทัศน์เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2534 : 1) และเป็น เครื่องมือที่ช่วยในการสื่อความหมายให้คนเรามีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2544 : 302) ด้วยเหตุที่มโนทัศน์เป็นภาพรวมเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่ได้เรียน จึงทำให้ ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับความหมายของคำ ประโยค และถ้อยคำสำนวนต่างๆ สามารถเข้าใจสัญลักษณ์ สื่อ รูปภาพ รูปแบบ และเครื่องหมายต่างๆ ได้ (ทิศนา แจมมณี, 2545 : 126)

จากการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับมโนทัศน์ ของ ศรีทอง มีทาทอง (2534 : บทคัดย่อ) อรวรรณ สุวรรณรัตน์ (2539 : บทคัดย่อ) สุธีรัตน์ อริเดช (2540 : บทคัดย่อ)

วิวัฒน์ ศรีไตรรัตน์ (2544 : บทคัดย่อ) และชัยพันธ์ พงสาวกุล (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า การมีมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้เรียนที่มีความสามารถในการสร้างมโนทัศน์สูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนผู้เรียนที่มีความสามารถในการสร้างมโนทัศน์ต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จึงสรุปได้ว่า มโนทัศน์มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเพลงสองภาษามาทดลองสอนเด็กปฐมวัยที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี โดยเปรียบเทียบกับการสอนแบบปกติ เพื่อศึกษาผลของการสอนดังกล่าวที่มีต่อการเรียนรู้มโนทัศน์คำ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้มโนทัศน์คำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี ก่อนและหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้มโนทัศน์คำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี ก่อนและหลังได้รับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้มโนทัศน์คำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษากับการสอนแบบปกติ

สมมติฐาน

1. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษาเรียนรู้มโนทัศน์คำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนเพลงสองภาษา
2. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนแบบปกติเรียนรู้มโนทัศน์คำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติ

3. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษาเรียนรู้มนทัศน์คำสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญและประโยชน์

ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการเรียนรู้มนทัศน์คำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีที่ได้รับการสอนเพลงสองภาษากับการสอนแบบปกติ และนำผลที่ได้เป็นข้อมูลสำหรับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านภาษายิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พุทธศักราช 2547 ในจังหวัดปัตตานี ที่หนึ่ง ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านยาบี อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 50 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอน เป็นเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ, 2546 : 39) เกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก จำนวน 20 คำ

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอน กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โดยใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 10 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที

5. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ คือ

5.1 ตัวแปรอิสระ คือ การสอน ได้แก่

5.1.1 การสอนเพลงสองภาษา

5.1.2 การสอนแบบปกติ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การเรียนรู้มนต์ศน์คำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เพลงสองภาษา หมายถึง เนื้อร้องที่มีความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย เป็นภาษาไทย และภาษามลายูถิ่นในเพลงเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้แต่งขึ้น โดยใช้จังหวะและทำนองเพลงดัดแปลงจากเพลงของผู้อื่น

2. การสอนเพลงสองภาษา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เสริมประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เรียนรู้มนต์ศน์คำด้วยเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทยและภาษามลายูถิ่นในเพลงเดียวกัน โดยใช้กระบวนการสอนมนต์ศน์ของ คลอสไมเออร์และเฟรเซอร์ ได้แก่ การแสดงตัวอย่างมนต์ศน์คำและบอกชื่อมนต์ศน์ การเปรียบเทียบตัวอย่างมนต์ศน์และไม่ใช่นตัวอย่างมนต์ศน์ ในขั้นสอนและขั้นสรุปของกิจกรรมการเรียนการสอน

3. การสอนแบบปกติ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เสริมประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เรียนรู้มนต์ศน์คำด้วยเพลงภาษาไทยและตัวอย่างมนต์ศน์คำ ในขั้นสอนและขั้นสรุปของกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. มนต์ศน์คำ หมายถึง ความหมายของคำนามใช้เรียกชื่อบุคคล สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร

5. การเรียนรู้โน้ตศัพท์ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถบอกชื่อและความหมายของ คำนามที่ใช้เรียกชื่อบุคคล สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร จากการเปรียบเทียบภาพตัวอย่างโน้ตศัพท์คำกับภาพที่ไม่ใช่ตัวอย่างโน้ตศัพท์คำซึ่งวัดได้จาก แบบทดสอบวัดการเรียนรู้โน้ตศัพท์คำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง หมายถึง นักเรียนชายหญิงที่มีอายุ 5 – 6 ปี นับถือศาสนาอิสลาม พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง กำลังเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านยาบี อำเภอหนองจิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปัตตานี เขต 2